

Peníze a měny

- historie peněz
- funkce peněz
- nabídka peněz
- poptávka po penězích
- trh peněz – rovnováha poptávky a nabídky
- nominální a reálná úroková míra

Vývoj peněz

- barterová směna
- komoditní peníze
- zlato a drahé kovy
- papírové peníze
- depozitní peníze

- **Zlatý standard** bylo období, kdy byly bankovky a mince kdykoliv směnitelné za zlato (do roku 1971, USD)

Funkce peněz

- **míra bohatství, resp. měřítko cen.**
- zprostředkování **směny zboží** (oběživo)
- „časově posunutá“ směna zboží (platidlo)
- **uchovatel bohatství**
- (funkce tzv. **světových peněz**)

Množství peněz v oběhu, peněžní agregáty

- Fisherova transakční rovnice směny:
- $M * V = P * Q$
- peněžní agregáty z pohledu jejich **likvidity**:
- M_1 = tzv. úzké peníze
- M_2 = tzv. střední peněžní agregát
- M_3 = tzv. široké peníze

Agregátní cenová hladina

- cenová hladina představuje agregátní úroveň cen v ekonomice
- Index **spotřebitelských cen CPI**

$$CPI_t = \frac{\sum P_t \cdot Q_0}{\sum P_0 \cdot Q_0} \cdot 100$$

- **Deflátor GDP**

$$IPD_t = \frac{\sum P_t \cdot Q_t}{\sum P_0 \cdot Q_t} \cdot 100 \text{ nebo } IPD_t = \frac{nGDP_t}{rGDP_t} \cdot 100$$

- Index **cen průmyslových výrobců PPI**

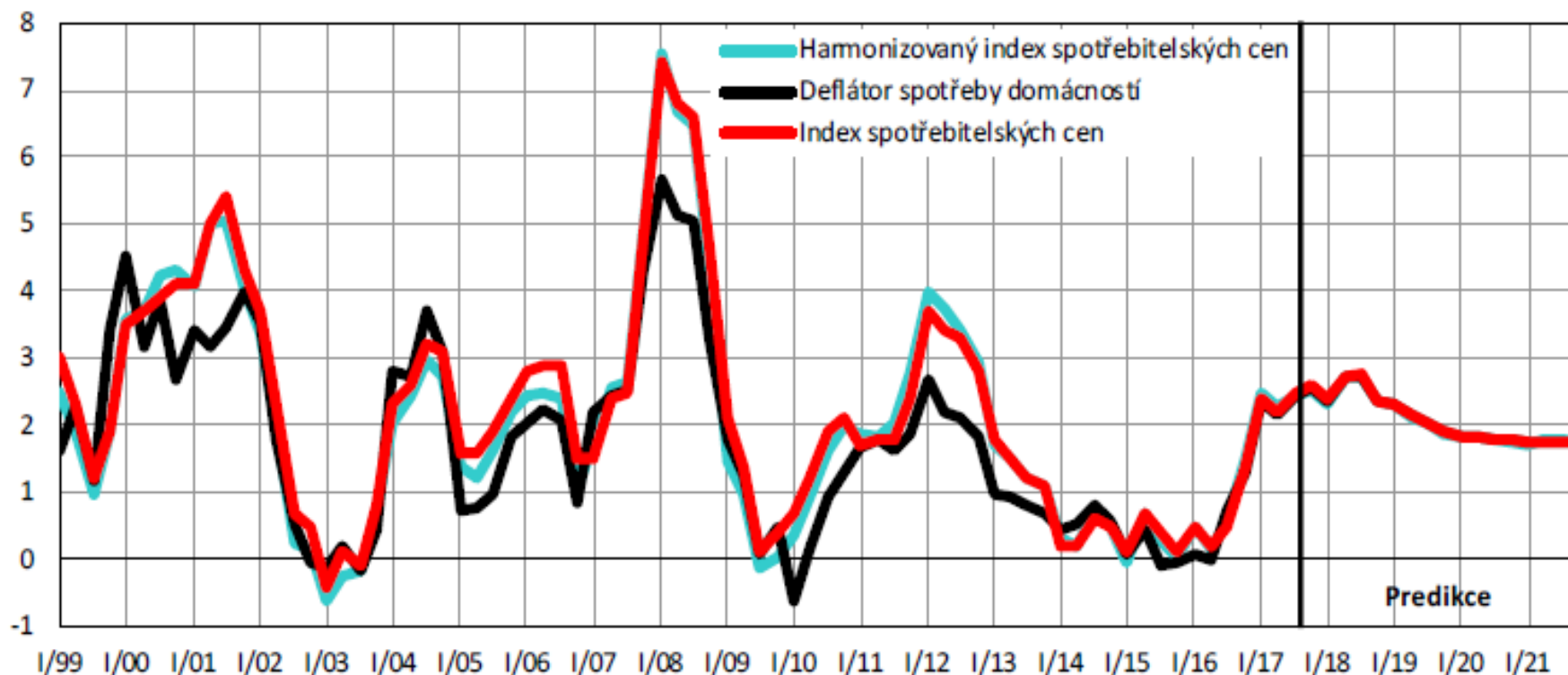
Index spotřebitelských cen

	Počet reprezentantů	Stálé váhy roku 2005 v ‰
Úhrn	729	1000,0
1. Potraviny a nealkoholické nápoje	164	162,6
2. Alkoholické nápoje a tabák	20	81,7
3. Odívání a obuv	71	52,4
4. Bydlení, voda, energie, paliva	41	248,3
5. Bytové vybavení, zař. domácností, opravy	82	58,1
6. Zdraví	47	17,9
7. Doprava	83	114,1
8. Pošty a telekomunikace	3	38,7
9. Rekreace a kultura	113	98,7
10. Vzdělávání	12	6,2
11. Stravování a ubytování	43	58,4
12. Ostatní zboží a služby	50	63

Indikátory spotřebitelských cen

meziroční růst v %, MFCR: Makroekonomická-predikce_1/2018

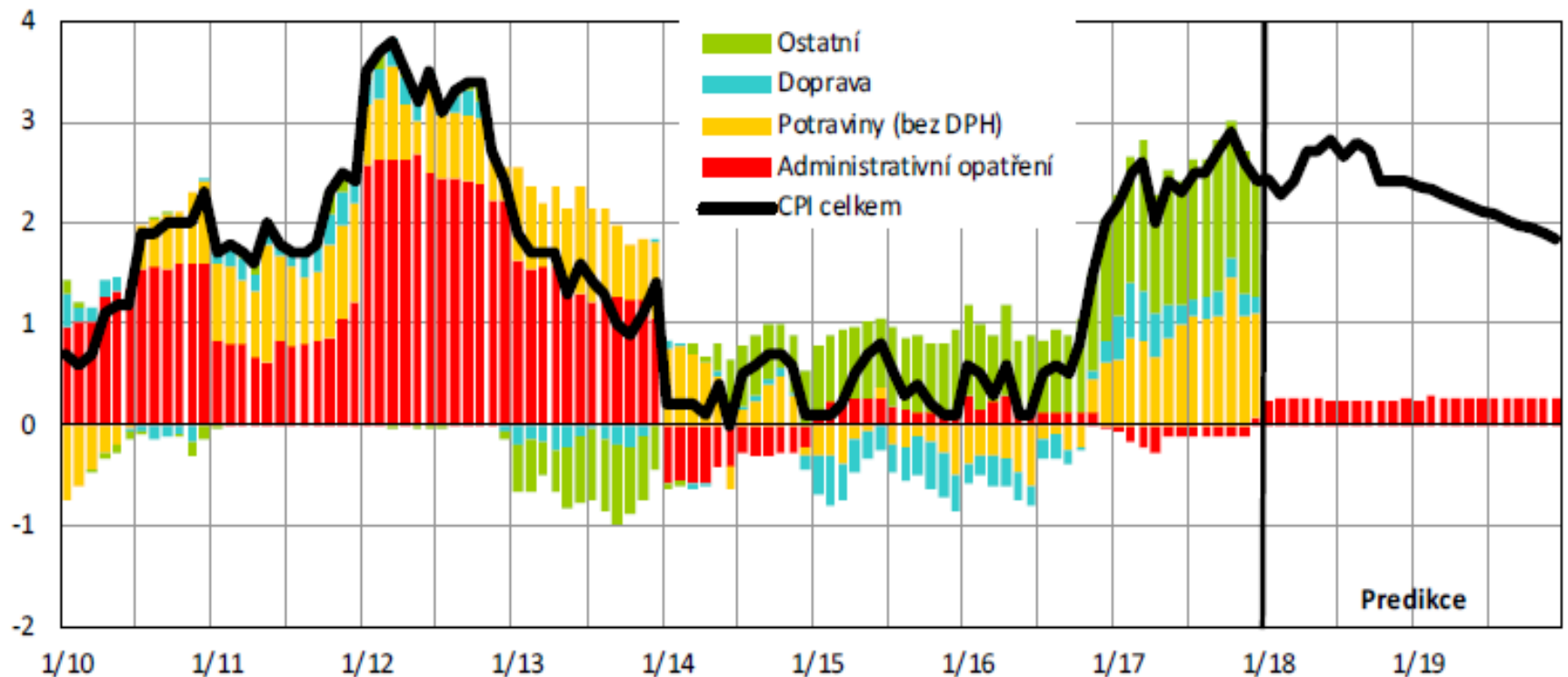
meziroční růst v %

Zdroj: ČSÚ, Eurostat. Výpočty MF ČR.

Spotřebitelské ceny (příspěvky v %)

meziroční růst indexu spotřebitelských cen v %, příspěvky v procentních bodech

Pozn.: Příspěvek oddílu Doprava bez spotřebních daní a administrativních opatření.

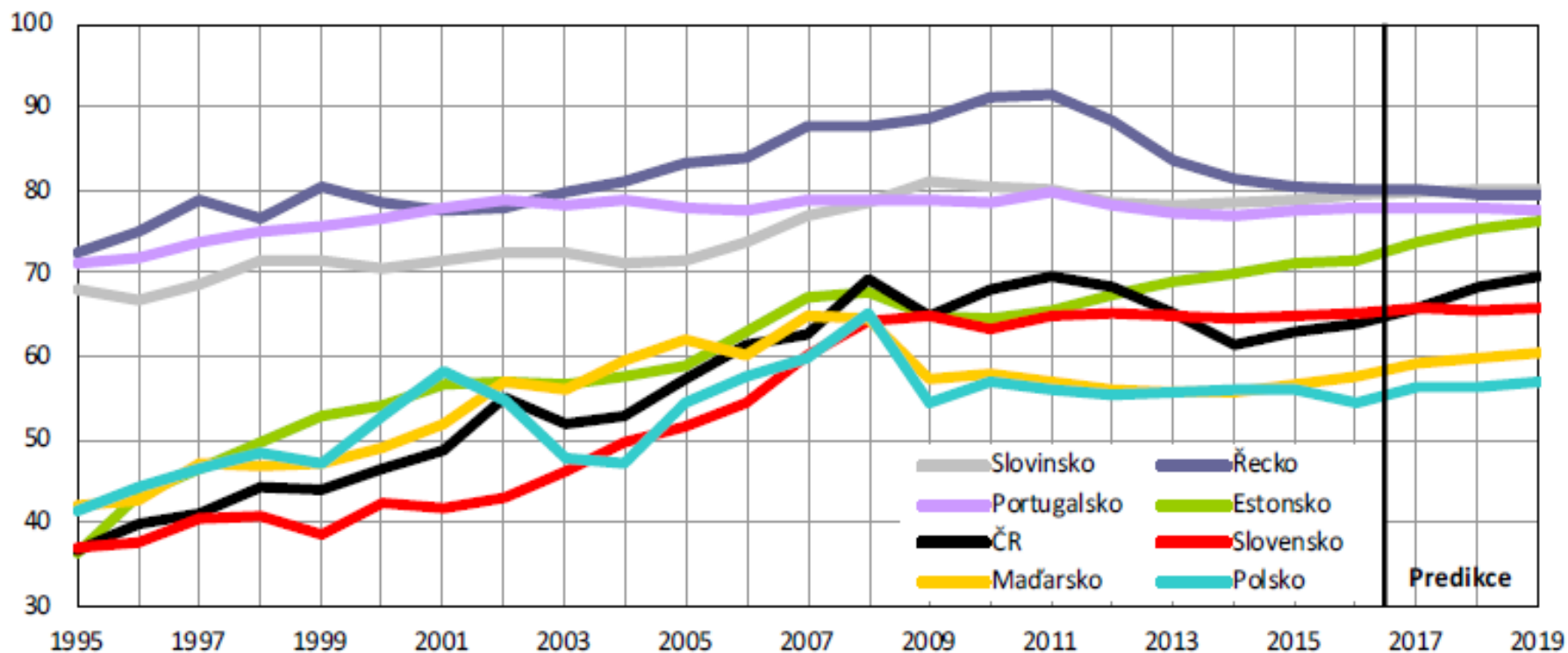
Zdroj: ČSÚ. Výpočty MF ČR.

Komparativní cenová hladina GDP

EA12=100, MFCR: Makroekonomická-predikce_1/2018

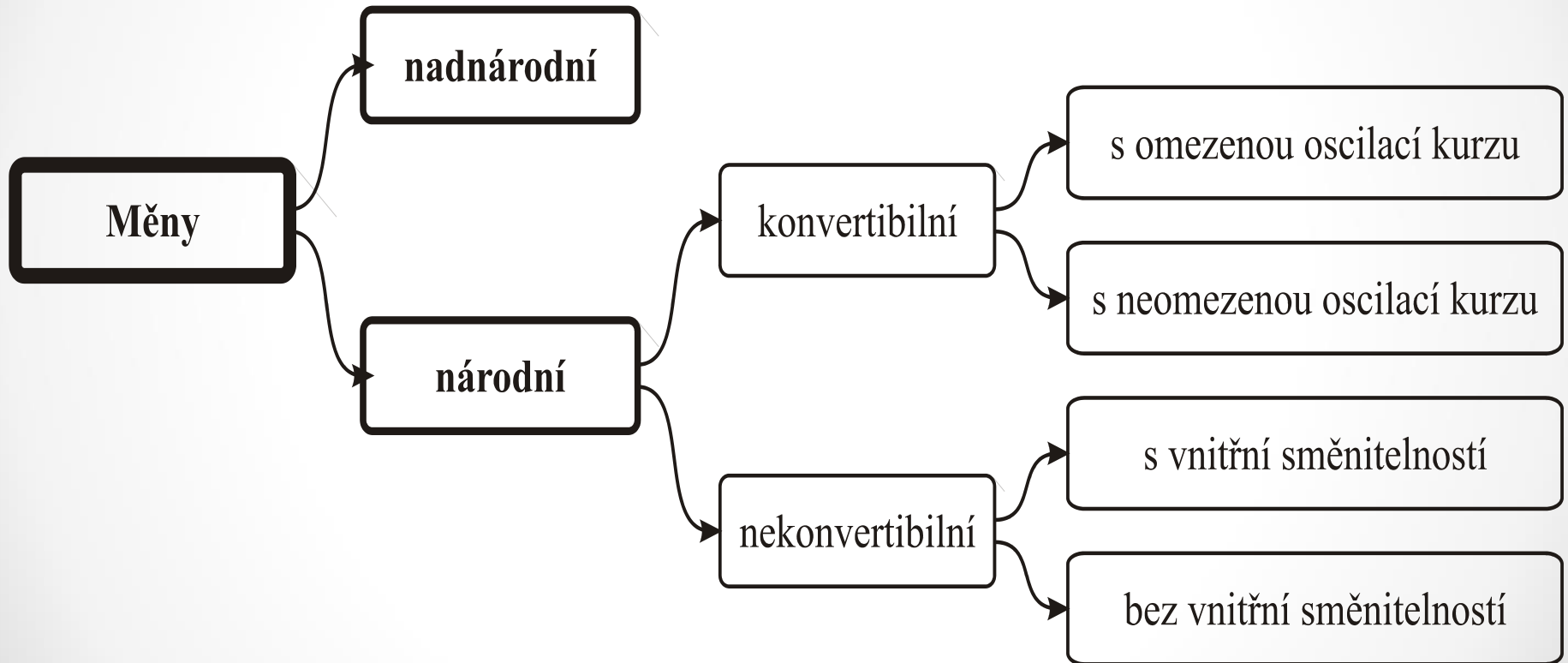
EA19 = 100

Zdroj: AMECO, ČSÚ, Eurostat. Výpočty MF ČR.

Měny, klasifikace měn

Měnový kurz

Kurz měny

- **konvertibilní měny:**
- volný floating
- klouzavě zavěšené směnné kurzy s oscilačním pásmem
- pevně zavěšené směnné kurzy s horizontálním oscilačním pásmem
- pevné směnné kurzy

- **nekonvertibilní měny:**
- vnitřní směnitelnost
- bez vnitřní směnitelnosti

Kurz měny

- **kurz měny** představuje poměr, v němž se vyjadřuje kvantitativní vztah mezi jednotlivými měnami
- vychází z poměru **kupních sil** porovnávaných měn PPP
- zhodnocení kurzu konvertibilní měny – **apreciace**
- znehodnocení kurzu konvertibilní měny – **depreciace**
- **příčiny** kolísání kurzu:
  - rozdílná tempa inflace
  - rozdílná změna výše úrokových měr

Parita kupních sil

- absolutní verze

$$E_{CZK/PLN}(PPP) = \frac{P_{\check{C}R}}{P_{PL}}$$

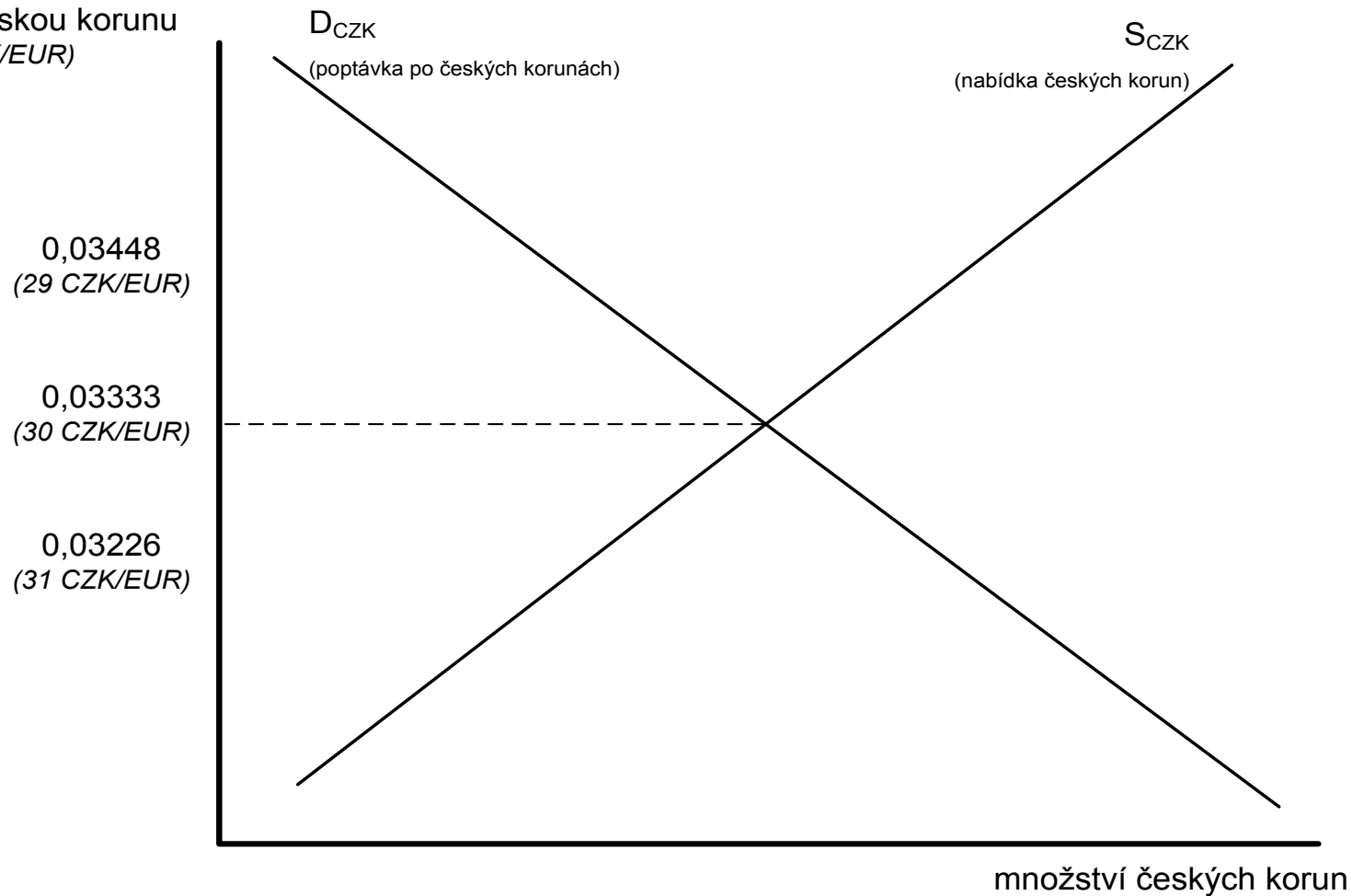
$$E_{CZK/PLN}(PPP) \cdot P_{PL} = P_{\check{C}R}$$

- relativní verze

$$\Delta E_{CZK/PLN_{PPP}} = \pi_{\check{C}R} - \pi_{PL}$$

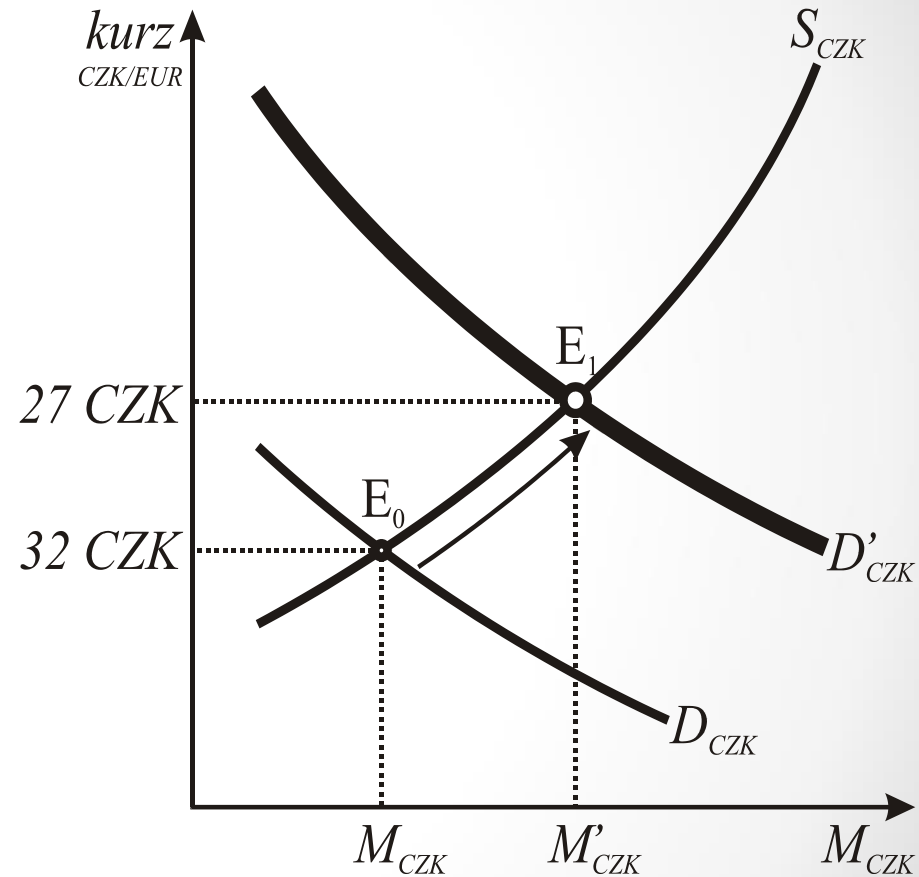
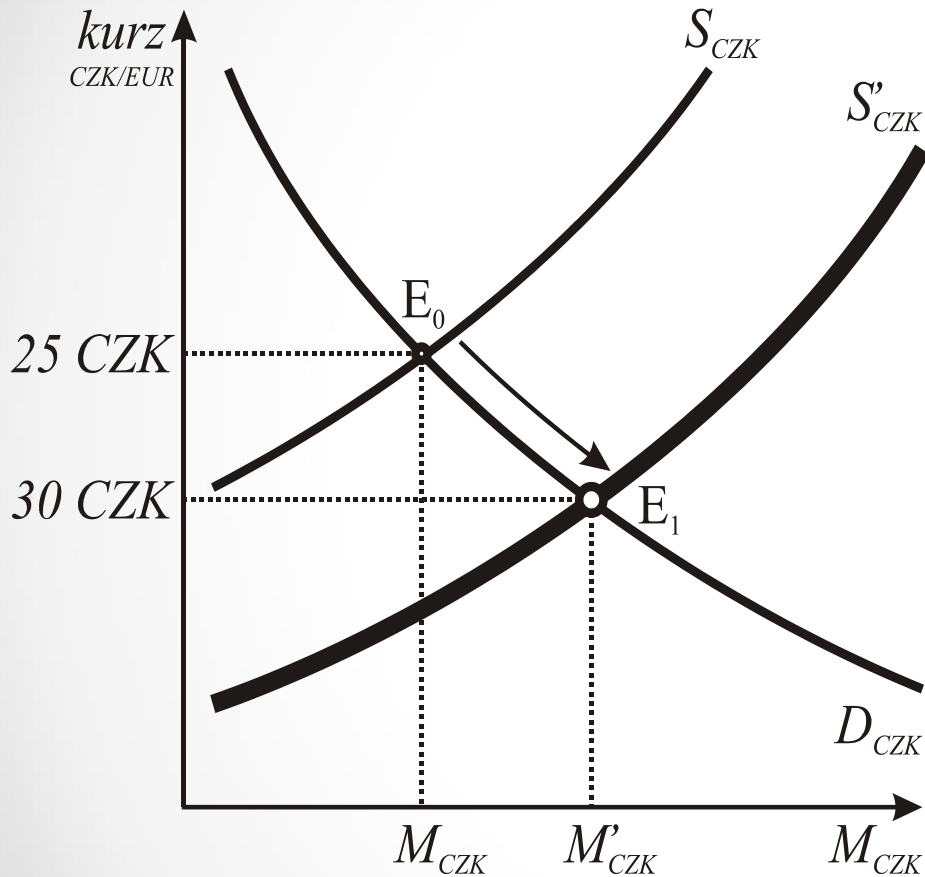
Měnový trh české koruny

eur za 1 českou korunu
(CZK/EUR)

množství českých korun

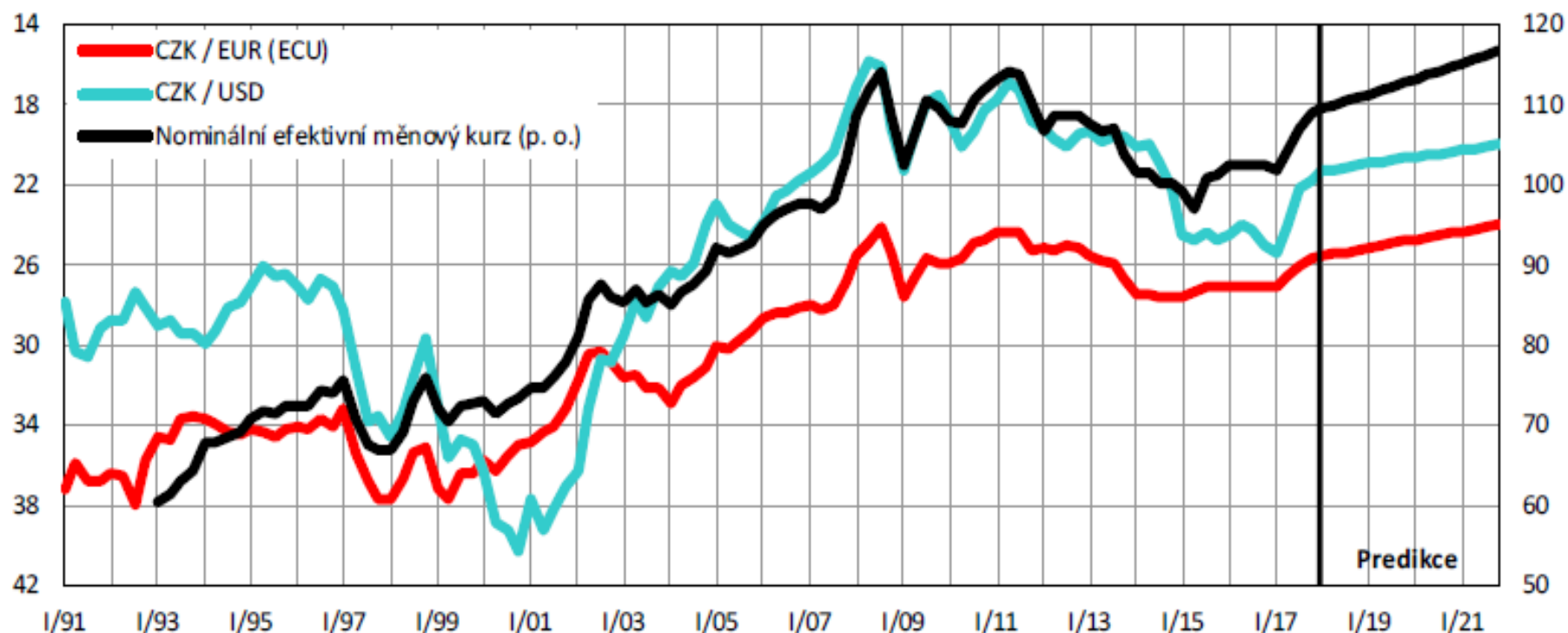
Operace na devizovém trhu s CZK

Nominální směnné kurzy

MFCR: Makroekonomická predikce 1/2018

čtvrtletní průměry, průměr 2015 = 100 (pravá osa)

Zdroj: ČNB. Výpočty MF ČR.

Směnné kurzy

MFCR: Makroekonomická-predikce_1/2018

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
							<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>	<i>Výhled</i>
Nominální měnové kurzy											
CZK / EUR	<i>roční průměr</i>	25,14	25,97	27,53	27,28	27,03	26,32	25,4	25,0	24,6	24,2
	<i>zhodnocení v %</i>	-2,2	-3,2	-5,7	0,9	0,9	2,7	3,7	1,7	1,7	1,7
CZK / USD	<i>roční průměr</i>	19,58	19,56	20,75	24,60	24,43	23,36	21,2	20,8	20,5	20,1
	<i>zhodnocení v %</i>	-9,7	0,1	-5,7	-15,7	0,7	4,6	10,4	1,7	1,7	1,7
Nominální efektivní měnový kurz¹⁾	<i>průměr 2015=100</i>	108,9	106,4	100,8	100,0	102,4	105,4	110	112	114	116
	<i>zhodnocení v %</i>	-3,5	-2,3	-5,2	-0,8	2,4	2,9	4,6	1,7	1,7	1,7
Reálný měnový kurz vůči EA19²⁾	<i>průměr 2010=100</i>	99,8	96,8	92,8	93,4	94,6	97	102	104	106	108
	<i>zhodnocení v %</i>	-2,0	-3,0	-4,2	0,7	1,4	2,9	4,3	2,2	2,1	2,2
Reálný efektivní měnový kurz³⁾	<i>průměr 2010=100</i>	99,2	96,9	91,8	91,2	93,4	.	.	.	.	.
	<i>(Eurostat, deflováno CPI, vůči 42 zemím)</i> <i>zhodnocení v %</i>	-2,8	-2,3	-5,2	-0,7	2,5	.	.	.	.	.